

MOJ PRVI HOMESCHOOLING PRIRUČNIK

Kako početi homeschoolati u
nekoliko koraka i zašto ti to možeš

ČEGA ĆEMO SE DOTAKNUTI?

1

Zašto ovaj priručnik?

2

Zašto homeschooling za moju obitelj?

3

Želim homeschoolati i što sada?

Homeschooling za srednju školu

4

Planiranje i rutina

5

Vrijeme za sebe ili kako izbjeći burn-out

Zašto ovaj priručnik?

Draga mama, dragi tata,

pred tobom je kratki (ali slatki) Prvi homeschooling priručnik u Hrvatskoj! Ako trenutačno čitaš ove retke, zasigurno si već dublje uronila* u homeschooling te tražiš odgovore na mnoga svoja pitanja.

Ovaj priručnik namijenjen je svim homeschooling entuzijastima, posebice roditeljima, ali i odgajateljima i nastavnicima koji još nisu upoznati s ovim modelom obrazovanja u praksi.

Priručnik je pisan imajući na umu da je, do danas (ožujak 2023.) homeschooling dostupan u Hrvatskoj od 0. do 6. godine djetetova života, odnosno do polaska u školu. Ipak, savjeti ovdje sadržani izlaze iz tih okvira te pretpostavljaju (s razlogom!) skoro ozakonjenje homeschoolinga u Hrvatskoj.

Najvažniji posao koji ćemo ti i ja ikada raditi bit će unutar zidova naših domova." -Harold B. Lee

Priručnik je namijenjen i svima onima koji vjeruju u slobodu obrazovanja, u prvenstvo roditelja u obrazovanju svoje djece, u dječju sposobnost da uče i čine to s osmjehom.

Ipak, priručnik je prvenstveno za tebe: koja vjeruješ da postoji alternativa tradicionalnoj školi, koja vjeruješ da učenje može biti zanimljivo i povezujuće, koja znaš što je najbolje za svoje dijete.

Hvala ti što si ovdje

Carla

*u ovom priručniku koristim ženski rod pošto su mame velika većina zainteresiranih za homeschooling. Ipak, želim da znaš da su homeschooling tate u porastu i da se sve ovdje napisano odnosi i na osobe muškog spola.

DJECA KOJA SU U ŠKOLI
SAMO PONEKAD
POSJEĆUJU ŽIVOT, A ONDA
MORAJU STATI KAKO BI
NAPISALI ZADAĆU ILI
OTIŠLI RANIJE SPAVATI ILI
STIGLI U ŠKOLU NA
VRIJEME. NEPRESTANO IH
SE PODSJEĆA DA SE
“PRIPREMAJU ZA STVARNI
ŽIVOT”, DOK SU IZOLIRANI
OD NJEGA. -
SANDRA DODD

Nešto o meni (i nama)

Ja sam Carla Konta, osnivačica i kreatorica Zapi platforme, autorica kurikuluma "Izgradnja karaktera," "Zapi za malene," te serije Montessori knjižica na Zapi platformi.

Supruga sam i majka šestero djece. Svoj profesionalni put započela sam kao povjesničarka, doktorirala u inozemstvu i nekoliko godina radila na međunarodnim istraživačkim projektima te predavala kao poslijedoktorandica na Filozofskom fakultetu u Rijeci.

Autorica sam knjiga "The US Public Diplomacy in Socialist Yugoslavia, 1950-70," objavljene kod engleske izdavačke kuće Manchester University Press, UK (2020) i "Artigianato del testo" (s Lucom Malatesti, FFRI Press, Rijeka, 2022).

Moja znanstvena istraživanja objavljena su u časopisima Contemporanea, Cahiers du Monde Russe te u mnogim skupnim monografijama u inozemstvu. Nekoliko godina djelovala sam i kao moderatorica IFFD programa za potporu roditeljstvu u Hrvatskoj. Godine 2019. prelazim kao profesorica u jednu srednju školu u Rijeci gdje, radeći sa srednjoškolcima, otkrivam, primjenjujem i eksperimentiram s alternativnim oblicima podučavanja.

Nakon rođenja pete kćeri, počinjem sve više primjenjivati homeschooling pristup unutar svoje obitelji. Zajedno s nekoliko zainteresiranih roditelja, u prosincu 2021. osnivam udruhu Homeschooling Hrvatska, koja već više od dvije godine vodi razgovore s Ministarstvom znanosti i obrazovanja oko uvođenja modela odgoja i obrazovanja kod kuće u hrvatsko zakonodavstvo. Za potrebe Ministarstva izradila sam najopsežniji stručni **Elaborat o odgoju i obrazovanju kod kuće na hrvatskom jeziku**, koji je dobio mnoge pozitivne znanstvene recenzije te pozitivno stručno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje.

U slobodno vrijeme volim čitati, putovati, istraživati sa svojom obitelji i kreirati resurse za obrazovanje kod kuće. Završila sam **AMI Adolescent Montessori Introductory Workshop** pri Maria Montessori Institute u Londonu, a trenutno pohađam **NAMC's 6-9 Montessori Diploma Program**.

U svom radu pretežno koristim alternativne oblike podučavanja, kao što su obrnuta i projektna nastava. **Zapi platforma** moj je san i vizija za drugačije - cjelovito, svrhovito i aktivno - obrazovanje.

Zašto Homeschooling za moju obitelj?

Što je to homeschooling?

Obrazovanje kod kuće poznato je u engleskom govornom području kao “homeschooling”, “home-based education”, “home education”, “unschooling”, “home-centered learning”, “deschooling”, ponekad je također definirano kao autonomno učenje ili učenje usmjereno na dijete.

Bez obzira na terminologiju, obrazovanje kod kuće uključuje dva nepromjenjiva elementa; 1) odluku roditelja da školuju svoje dijete izvan javnog ili privatnog institucionaliziranog okruženja, odnosno škole, 2) školovanje pod nadzorom i vodstvom roditelja koje se odvija kod kuće, ali ne isključivo.

U svijetu postoje razni i različiti oblici i prakse obrazovanja kod kuće: tradicionalni homeschooling, online homeschooling, homeschooling prema Montessori, Waldorf ili drugim alternativnim pedagogijama, roadschooling i worldschooling, homeschooling model šumskih škola, unschooling, model klasičnih studija, homeschooling prema Charlotte Mason i mnogi drugi.

L. (8) i P. (3) zajedno rade likovnu aktivnost prema video lekciji unutar Pipo likovne radionice Točka.

Iznad svega, homeschooling je snažna osobna i obiteljska odluka. Ona može proizići iz mnogih iskustava: tvojeg nezadovoljstva postojećim sustavom, posebnom potrebom tvoga djeteta, željom da provedeš obrazovno vrijeme s njim, tvoje samopouzdanje da možeš bolje i/ili tvoja samosvijest da znaš što je najbolje za svoje dijete.

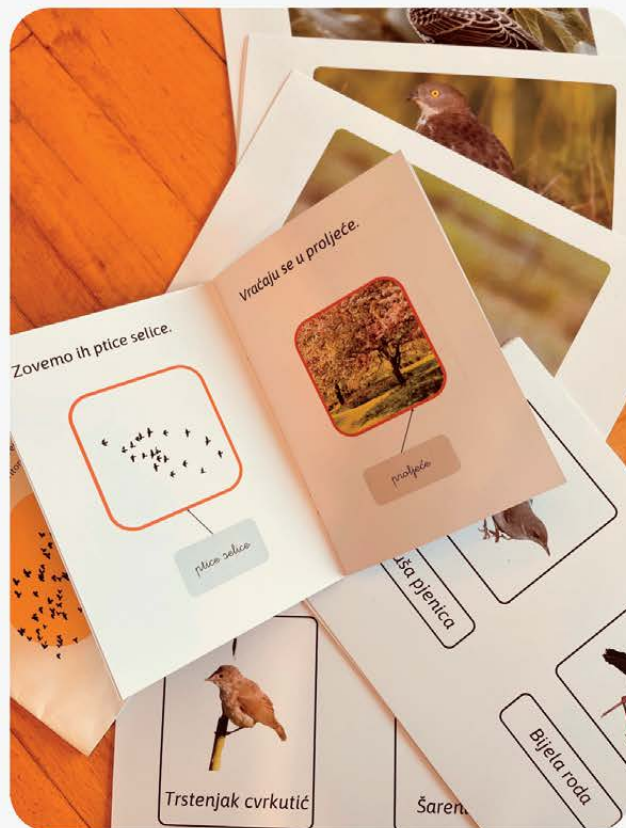
Homeschooling je također tvoje pravo jer su roditelji - ti kao majka, ti kao otac - prvi i glavni obrazovatelji svoga djeteta. Čak i ako ne prakticiraš službeni homeschooling, zapamti: ti možeš djelomično homeschoolati odnosno obrazovati svoje dijete i kad ono pohađa instituciju.

“

Tvoj homeschooling projekt je proces koji će se razvijati: ne boj se eksperimentirati, istraživati, testirati. Ne boj se grešaka - one su must have na vašem homeschooling putovanju.

NAJBOLJI DIO ŠKOLOVANJA KOD KUĆE JE DA, I AKO ODABEREM JEDAN KURIKULUM I USTANOVIM DA MI NE ODGOVARA, IMAM MOGUĆNOST PROMIJENITI SMJER.

Na Zapi platformi možeš pronaći rastući broj resursa za školovanje kod kuće: primjer materijala iz Montessori knjižice Ptice selice.

Želim homeschoolati i što sada?

Prvi korak: Upoznaj zakone i svoja prava

Za sada je u Hrvatskoj moguće "homeschoolati" do početka osnovno-školskog, obaveznog obrazovanja. Od 0. do 6. godine, iako je mala škola službeno obavezna, možeš obrazovati djecu kod kuće bez većih ograničenja.

Također, u Hrvatskoj je moguće obrazovati djecu kod kuće za srednju školu.

Kad obrazovanje kod kuće postane dostupna opcija svim roditeljima u Hrvatskoj, nadamo se uskoro kroz inicijativu i udrugu Homeschooling Hrvatska, moći ćeš homeschoolati svoju djecu kroz upis u školu u Hrvatskoj po tvom izboru. Tada ćeš morati izabrati školu u kojoj želiš da tvoje dijete polaže razredbene odnosno predmetne ispite.

Prati web stranicu homeschooling.hr za najvažnije informacije o obrazovanju kod kuće od 6+ godina, posebno sekciju "Kako krenuti".

“ Prati i podrži lobiranje prema hrvatskim institucijama za zakonske odredbe o obrazovanju kod kuće. Više o tome na <https://homeschooling.hr/podrzy-nas/>.

Drugi korak: Poveži se s drugim roditeljima

Školovanje kod kuće može biti usamljen put ako njime idete sami. Srećom, ne moraš. Dok u inozemstvu, pogotovo u SAD-u, svako područje u zemlji ima lokalnu ili državnu udrugu za školovanje kod kuće, Hrvatska je još uvijek tek u homeschooling začecima.

Ipak, ne očajavaj. Na društvenim mrežama možeš pronaći svoju prvu zajednicu istomišljenika. Javi se [Udrugi Homeschooling Hrvatska](#) koja te može ubaciti u Telegram grupe homeschoolera ili povezati te s drugim roditeljima.

Postoje godišnje konferencije o homeschoolingu, uživo i/ili online gdje možeš puno toga naučiti o homeschoolingu i povezati se s drugim roditeljima. Tamo ćeš čuti ohrabrujuće govornike i imati pristup korisnim kurikulumima i predavanjima.

Poveži se s mamama (i tatama) koji su zainteresirani za organizaciju co-opt izlazaka, zajedničku posjetu muzejima, organizaciju art&craft workshop-a.

Često se naša mala homeschooling zajednica, bez obzira na trenutne nedostatke homeschooling zakona u Hrvatskoj, nalazi bliže nego što misliš. Traži druge roditelje, zovi, pitaj. Kreativnošću i povezivanjem nadomjesti pomanjkanje veće formalne mreže homeschoolera.

Homeschooling često za nas znači upravo obiteljsko zajedništvo, putovanja i posjete muzejima.

ODUPRI SE KUPOVANJU
VELIKE KOLIČINE
MATERIJALA ZA UČENJE I
PREVIŠE KURIKULUMA.
KONZULTIRAJ SE, PROVJERI,
TESTIRAJ.

G. (10) radi s tatom eksperiment hidrostatskog tlaka koji se nalazi u Zapi STEM online radionici Voda.

Treći korak: Izaberi i kupi svoj kurikulum

Znam, jasno mi je. Još uvijek imamo ograničen broj materijala .nema prevedenih i roditeljima prilagođenih kurikuluma na hrvatskom jeziku. Moraš prevoditi sa interneta, prilagođavati, kopirati. Ipak, možeš izabrati! A to je ono što ne možeš kada dijete upišeš u instituciju: kurikulum za svoje dijete bira osoba koja tvoje dijete ne poznaje.

Zato, bez obzira što još uvijek nemaš pristup Charlotte Mason kurikulumu na hrvatskom, nemaš prevedene Montessori materijale, tražiš inspiraciju na društvenim mrežama i, ponekad, imaš osjećaj da tapkaš po mraku, sjeti se: mi smo sada u počecima.

Neće zauvijek ostati tako. Doći će vrijeme više resursa, više prijevoda i više izvora. Ono što je važno u ovom trenutku je da izabereš svoj vlastiti put unutar homeschooling svijeta: koji pristup, pedagogiju, način učenja tvojem djetetu i tvojoj obitelji najviše odgovora?

Nemoj kupovati/kopirati sve što ti padne pod ruku. Ono što funkcionira za nečiju obitelj možda neće za tvoju. Imaj na umu svoje dijete i vaše potrebe. Možeš koristiti i eklektični pristup u homeschoolanju, tj. preuzeti i usvojiti dva, ili više, različitih kurikuluma.

Na Zapi platformi naći ćeš prvi homeschoolerski kurikulum u Hrvatskoj “Zapi za malene”: iznimno pristupačan, temelj na Montessori pedagogiji te vrlo primjenjiv!

Homeschooling za srednju školu

Srednja škola nije zakonski obavezna u Hrvatskoj. To znači da ako netko želi obrazovati svoje dijete kod kuće za srednju školu mora se fokusirati na uvjete za upis na fakultet, a to je:

- srednjoškolska diploma
- Nacionalni državna matura ili SAT ispiti

S obzirom da hrvatske srednje škole ne dopuštaju model obrazovanja kod kuće kako bismo obrazovali dijete kod kuće za srednju školu možemo izabrati između mnogih američkih online srednjih škola.

Nakon završene takve srednje škole djetetu će biti dodijeljena diploma s koju će trebati nostrificirati Prije agenciji za Znanost i visoko obrazovanje.

Nakon priznanja inozemne srednjoškolske diplome učenik može pristupiti hrvatskoj nacionalnoj državni maturi pri različitim institutima ili pak pristupiti američkim SAT ispitima koji omogućuju pristup svim fakultetima u svijetu pa i u Hrvatskoj.

Linkovi za SAT ispite:

<https://satsuite.collegeboard.org/sat>

<https://cas.hr/sat-ispit-zagreb/>

Srednja škola nije obavezna u Hrvatskoj i ju možeš homeschoolati bez problema! Ovako izgledaju naša homeschooling jutra u srednjoj školi.

Homeschooling za srednju školu

Što znači online škola za homeschooling?

U Americi postoji već duga tradicija homeschoolinga, učenja na daljinu, kurikulumskog učenja, i tako dalje.

Srednja online škola nije isto što i online nastava koji smo imali tijekom covida. Online nastava koju smo imali tijekom covida bila je sve samo ne online škola.

Dakle, vaše dijete može izabrati između više modela online škola kako bi se moglo obrazovati kod kuće.

1. **Model online distance learning škole:** ovaj model je najstrukturiraniji od svih. Dijete prati nastavu (online remotely ili online uživo) te ima provjere znanja, mentoriranje, grupni rad, itd. Jedna od takvih škola je i Calvert academy: <https://www.calvertacademy.com/> . Takva opcija je i najskuplja (oko 3500 dolara godišnje) ali tada dijete ima vodstvo i strukturu (odlično za roditelje koji rade full time).
2. **Model off campus program:** škole koje postoje kao prave škole ali i daju podršku i homeschoolingu.
3. **Škole koje su samo podrška homeschoolerima**

“ Homeschooling za srednju školu u Hrvatskoj puno je jednostavniji nego što misliš! ”

Homeschooling za srednju školu

Što znači online škola za homeschooling?

Škole koje su podrška homeschoolerima nude:

1. Online tečajeve za podršku učenju
2. Kurikulume za homeschoolere
3. Samo transkripte/svjedodžbe na kraju godine

Škole koje su samo online mogu nuditi i sve tri prethodne opcije.

Primjer škole koja nudi opcije 1-2-3 je [Clonlara School](#) i [Seton school](#) i [New World Dream Academy](#).

Primjer škole koja nudi samo opciju 3 je [West River Academy](#).

“Homeschooleri su postali novi najželjeniji studenti prestižnih američkih fakulteta.

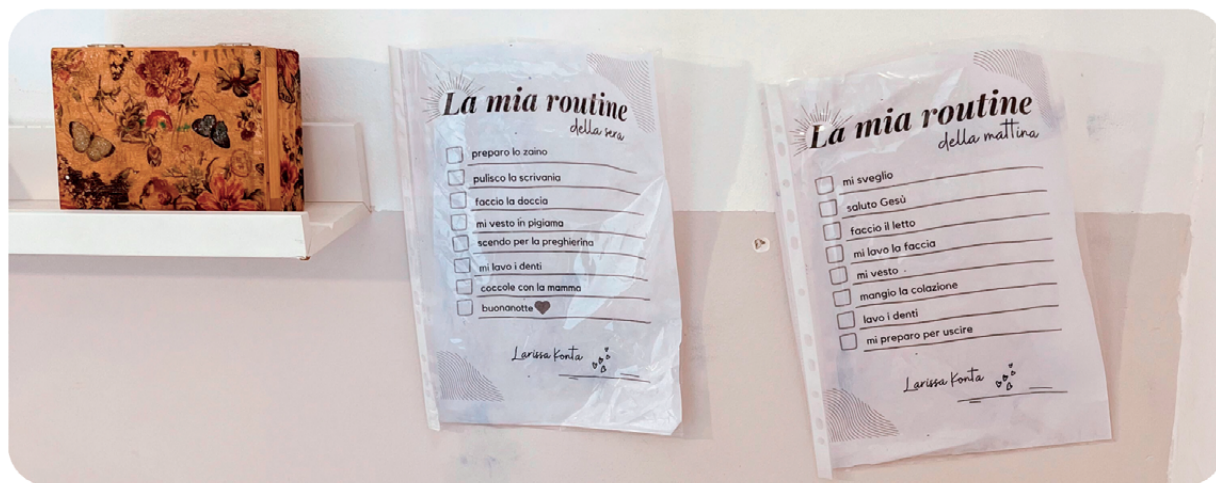

**From Homeschool to Harvard | News | The Harvard
Crimson**

 thecrimson / Dec 10, 2017

Planiranje i rutina

Četvrti korak: kreni s planiranjem

Naša djeca imaju svoje rutine ispisane iznad kreveta koje im pomažu u organizaciji dana. Predložak možeš ispisati ovdje.

Obrazovanje je disciplina. Za tvoju djecu, ali i za tebe. Baš kao što trkač treba jasnu i poznatu stazu kako bi znao kako najbolje doći do cilja, tebi je potreban organiziran i učinkovit plan za tvoj homeschooling dan.

Što ne znači da će svaki dan biti kao "po špagi". Planiranje, pogotovo u obiteljima s više djece, uključuje razumnu dozu fleksibilnosti i kreativnosti. Plan donosi slobodu jer ti omogućava da imaš širu sliku dana, da si odrediš najvažnije ciljeve i prilagodiš se kad to bude potrebno.

“ Usvoji realnu rutinu, dovoljno fleksibilnu da se prilagodi neizvjesnostima svakog dana, a dovoljno čvrstu da ti pruži minimalni okvir od kojeg nećeš odstupati.

Svakako prije nego kreneš dobro bi bilo da si na početku godine napraviš neki okvirni plan prema mjesecima. Mijenjat ćeš ga i doraditi putem, ali važno je imati okvir.

Nakon izrade okvira, kreni postavljati smjernice za vaš tjedni, homeschooling planer. Nemoj imati klasičan školski raspored, to će uništiti srž tvog homeschoolinga. Razmišljaj kreativno: primjerice, u ponedjeljak smo u knjižnici, u utorak jezično-literarne vještine, srijeda je usmjerena na STEM, četvrtak na art&craft i praktičan život, petak izlazimo u muzeje, posjećujemo radionice.

Budite minimalisti i u rasporedu, ali jednom kad pronadete svoj ritam, držite ga se! Sljedeći primjeri neka ti posluže u boljoj organizaciji vremena.

pospremiti krevet

pospremiti krevet

Montessori kartice za dnevnu rutinu koristimo za bolju organizaciju vremena i obaveza unutar obitelji.

Tjedni homeschooling planer

Tjedan: _____

Mjesec: _____

Ponedjeljak

- _____
- _____
- _____
- _____

Utorak

- _____
- _____
- _____
- _____

Srijeda

- _____
- _____
- _____
- _____

Četvrtak

- _____
- _____
- _____
- _____

Petak

- _____
- _____
- _____
- _____

Subota

- _____
- _____
- _____
- _____

Nedjelja

- _____
- _____
- _____
- _____

Bilješke:

Podjela obaveza u obitelji

Tjedan: _____

Mjesec: _____

Ponedjeljak

- _____
- _____
- _____
- _____

Utorak

- _____
- _____
- _____
- _____

Srijeda

- _____
- _____
- _____
- _____

Četvrtak

- _____
- _____
- _____
- _____

Petak

- _____
- _____
- _____
- _____

Subota

- _____
- _____
- _____
- _____

Nedjelja

- _____
- _____
- _____
- _____

Bilješke:

Peti korak: Uspostavi dnevne navike i rutine

Život u kući često je kaotičan i nepredvidiv. Pogotovo ako imaš više djece i želiš ih homeschoolati. Zato uspješan homeschooling dan najviše će ovisiti o vašim dnevnim navikama i rutinama.

Uspostavi dnevne navike tako da ne trčiš za vremenom i da ne stvoriš osjećaj da nešto propuštaš.

Ne možeš uvijek kontrolirati neočekivano, ali možeš kontrolirati ono što je u tvojoj moći.

Uspostavom dobrih dnevnih navika i rutina, većinu homeschooling dana moći ćeš staviti na autopilot i uštedjeti vrijeme i zdrav razum. Nećeš morati razmišljati o uobičajenim kućanskim poslovima na ovaj način: što ćemo danas kuhati? Tko puni perilicu rublja ili suda? Jesmo li pospremili sobe? Jesmo li obavili kupovinu na vrijeme?

Kako bi mogla uspostaviti dobre rutine, mentalno razmisli o tome kako bi željela da cijeli dan prođe. Obavezno uzmi u obzir i dijelove prije i poslije "homeschoolanja" jer u tom periodu možete obavljati kućanske i druge poslove koji će pozitivno utjecati na onaj središnji, homeschooling dio dana.

Zato, prije nego kreneš pisati vaš raspored zapitaj se:

- Koje rutine osobne higijene i njege tvoja djeca moraju ispuniti prije početka homeschooling dana (spremiti krevet, odjenuti se, itd.)?
- Kako ćete svako jutro započinjati vaš homeschooling dan?
- Gdje će se zapravo odvijati učenje?
- Što će jedno dijete raditi dok vi pomažete/podučavate drugo?
- Što je s bebama i malom djecom? Koje ćete aktivnosti provoditi s njima tijekom napornog homeschooling dana?
- Gdje ćete skladištiti radne materijale?
- Što bi tvoja djeca trebala raditi dok si zaokupljena kućnim poslovima - dok dojiš bebu, javljaš se na telefon, moraš voditi neko dijete na liječnički pregled?
- Gdje želiš da djeca pohrane svoje završene radove tijekom homeschooling dana?
- Kako ćete zaključiti dan?
- Kako će se djeca pripremiti za sljedeći "školski" dan?

Dobre navike pružaju sigurnost. Vaše dnevne navike i rutine učinit će vaše dane provedene u školovanju kod kuće učinkovite i vremenski organizirane. To će omogućiti tebi i tvojoj djeci da mirno i odlučno dočekate povremeni nered i prekide.

Organiziraj kućni sastanak s djecom. Uzmi list papira i dogovorite zajedno okvirni dnevni raspored. Ovakve sastanke možeš prakticirati i više puta, pogotovo kada donosite planove i odluke vezan za planiranje nadolazećeg tjedna! Freebie "Dnevna rutina za školare" može ti u tome pomoći.

Vrijeme za sebe ili kako izbjeći burn-out

Bonus bez kojeg ne možeš

Postoji jedan važan element, rekla bih skoro temeljan, na koji moraš računati kada se odlučite homeschoolati svoju djecu.

A to je vrijeme.

Vrijeme koje ćeš posvetiti sebi, vrijeme za svakodnevno obavljanje dnevnih rutina (ono što često zovemo kućni hladni pogon), vrijeme za svoj vlastiti posao (ako radiš part-time ili vodiš svoj business) i vrijeme za homeschoolanje te, na kraju, obiteljsko vrijeme i vrijeme posvećeno tebi i tvom suprugu kao paru.

Homeschooling je predivna životna avantura za tebe i tvoju obitelj, ali i zahtjevna, time-consuming te zahtjeva predanost i prisutnost.

Zapamti da će biti teških dana, da ćeš biti okružena svojom djecom više nego prosječan roditelj i da ćeš se nekada pitati "što je to meni trebalo?".

U tim trenucima ne očajavaj.

Postoji mnogo alata koje ćeš moći svakodnevno koristiti da bi tvoj homeschooling bio dugoročno održiv.

“Smiren i balansiran homeschooling može se postići samo ako majka ili otac obrazovatelj ne zaborave na sebe i "svoje" vrijeme, dok su svakodnevno okruženi svojom djecom.

Prvi je unutarnje promišljanje. Ako si vjernica to će biti kroz molitvu i razmatranje, ako nisi to će biti journaling ili neka vrsta meditacije.

Vrijeme za čitanje i proučavanje tema koje su ti važne, a nisu usko povezane sa homeschoolingom, također je od iznimne važnosti za tvoje mentalno zdravlje.

Kao homeschooling mama (ili tata) imat ćeš rijetke prilike da ostaneš potpuno sama. Zato je još važnije da si te prilike stвориš i održiš.

Izlazak supružnika, samostalni odlazak u kino ili kazalište, slušanje glazbe, odlazak na putovanje ili slično biti će od krucijalne važnosti.

Zato ne zaboravi na molitvu, razmatranje ili journaling i meditaciju.

Ne zaboravi odrediti granice svojoj djeci kada si sama sa sobom.

Ne zaboravi na svoje tiho vrijeme i vrijeme bez ekrana.

Bit ćeš prisutnija, zahvalnija, predanija.

Što je Zapi platforma?

Zapi je online platforma za obrazovanje, mjesto za roditelje, odgojitelje, učitelje i djecu.

Na Zapi platformi nudimo rastuću ponudu novih programa i materijala, mnoštvo besplatnih resursa i savjeta...

Zapi je tim ljudi koji vjeruju da obrazovanje mijenja svijet.

Zapi je zajednica ljudi u kojoj vjerujemo da je **učenje um, srce, rast i iskustvo.**

Što ćeš pronaći na Zapi shopu?

#besplatne materijale i resurse

#savjete i informacije kroz Zapi blog

#mjesečni ZapiLetter uz poklon iznenađenja

#programe i materijale za sve uzraste

#privatna online zajednica

Montessori materijali od 1.-8. godine

Naš program STEM radionica za osnovnu školu

Naš program likovnih radionica za sve uzraste

Naš program od 1.-6. godine

Naš program za poduzetništvo i karijeru za osnovnu i srednju školu

I još puno drugih.....

RASTUĆU PONUDU RESURSA ZA
OBRAZOVANJE KOD KUĆE
POTRAŽI NA ZAPI PLATFORMI.

WWW.ZAPI-EDU.HR
HEJ@ZAPI-EDU.HR

Prati me i na mom Instagram profilu [@carlakonta](#), prati [Zapi blog](#) i pretplati se na [Zapi platformu](#).

